

На нашу думку, це має спонукати обидві сторони, і особливо роботодавця, співпрацювати з інженером таким чином, щоб не висувати заперечень іншої сторони договору щодо неупередженості інженера. Однак, слід підкреслити, що це не відноситься до формулювання самого договору, коли сторони підкоряються тільки обмеженням на принцип свободи договору. Підстави для відповідальності, розглянуті вище, повинні застосовуватися до фактичного виконання контрактних зобов'язань.

Література

1. Применение опыта FIDIC в Украине [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://aescu.org.ua/news/primenenie-opyita-fidic-v-ukraine>
2. От теории – к практике: опыт Межгосударственной гильдии инженеров консультантов подготовки персонала по модулям FIDIC [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://interfax.com.ua/news/press-release/451305.html>

ОСОБЛИВОСТІ ВИРІШЕННЯ СУПЕРЕЧОК СТОРІН КОНТРАКТУ FIDIC З УЧАСТЮ КОМІТЕТУ З РЕГУЛЮВАННЯ СПОРІВ ТА НЕЗАЛЕЖНОГО ІНЖЕНЕРА

І. І. КИЛИМНИК, канд. юрид. наук. доц.,
зав. кафедри правового забезпечення господарської діяльності
Д. А. ГОРЕНКО, студ.
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Механізми вирішення конкретних суперечок контрактів FIDIC надають два механізми для вирішення – через комітет урегулювання спорів або арбітражний суд. Комітет є специфічним саме для FIDIC.

Головна перевага комітету над судом, що у комітеті є незалежний інженер. У суді ж немає вузько направлених спеціалістів. Арбітражний суд може не вбачати усього масштабу спору, що може сказатися на вірності прийнятого рішення.

Рішення інженера є відзнакою вирішення спорів, специфічною саме для контрактів FIDIC.

Рішення складається з відповіді інженера на скаргу від підприємця або від підрядника про те, що вони мають право на подовження періоду та / або додаткового платежу. Процедура ділиться на три етапи:

Першим кроком є повідомлення інженера: підрядник має 28 днів після події, щоб повідомити інженера про незадоволення.

Другий етап являє собою матеріал, представлений інженеру, як вимога детально з усіма відповідними допоміжними матеріалами. Інженер протягом 42 днів після події повідомляє другу сторону про суперечку.

Третій етап це рішення інженера протягом 42 днів після отримання детальної скарги.

При перевершенні 42 днів має місце процедура, передбачена в статті 20.1 FIDIC, коли представник власника займає місце інженера для прийому скарг.

Слід зазначити, що поле втручання інженера є вирішальним.

Незважаючи на скорочення повноважень інженера після змін у контрактах у 1999 році, його роль залишається в деяких областях пріоритетнішим методом вирішення спорів

Складність полягає в економічній, а часом і юридичній залежності інженера від клієнта, який використовує його послуги. За те незалежність та неупередженість інженера часто піддають сумніву, особливо підприємці. Це призвело до того, що учасники міжнародного будівельного сектору, зокрема ті, хто займається розробкою та використанням контрактів FIDIC, вимагають змін у цьому питанні.

Три причини пояснюють успіх репутації інженера.

Перша причина полягає в тому, що особа, яка притягнута до вирішення спору між клієнтом та підрядником, з самого початку тісно пов'язана з проектом та володіє деталями. Тому має досконале оперативне знання про ставки проекту та можливі спотикання сторін щодо продовження будівництва та / або витрат. Тому він є ключовим гравцем у проекті.

Друга причина впливає з першої: юридична та економічна залежність інженера від замовника, інженер фактично є каналом передачі між замовником і підрядником.

Процедура надзвичайно зручна, бо будівництво на час суперечки не зупиняється. Це дозволяє продовжити проект в умовах, найближчих до тих, що передбачені договором.

Третя причина впливає зі специфічного сприйняття деяких питань у комітетах з вирішення спорів FIDIC. Той факт, що члени комітету призначаються при ініціації проекту вільно, не виключає ситуації, що ці члени будуть зовсім не обізнаними у деталях проекту. Це буде більш формальний підхід з незалежними показниками та перспективою звернення до арбітражних судів. Слід також враховувати специфіку різних секторів. Вона в електромеханічному секторі вимагатиме більшого компромісу та довгих переговорів, ніж у будівництві, де важливіші конфронтація та судочинство. Однак питання про незалежність інженера є залишається відкритим, саме підозра на нечесність, особливо в галузі цивільного будівництва, сприяла виникненню Комітету з вирішення спорів FIDIC.

Комітет з вирішення спорів FIDIC виступає як вирішальний механізм у міжнародному будівельному секторі.

Відповідаючи на рішення інженера, Комітет з вирішення спорів є основною системою врегулювання суперечок, яку запроваджує ФІДІК.

Комітет з вирішення спорів FIDIC характеризується насамперед відсутністю юридичної особи та незалежністю від сторін договору, а також значно дешевше, ніж арбітражний суд.

Критерії призначення членів Комітету є надзвичайно строгими та

знаходяться у Статті 4 Угоди FIDIC про Комітет з вирішення спорів.

При цьому члени Комітету не мають жодних фінансових інтересів прийняти невірне рішення. Вони не можуть працювати з будь-яким працівником підрядника, інженера або замовника. В іншому випадку члени зобов'язані публічно розкривати ці відносини.

Ці умови призначення, як правило, не тільки гарантують, що зобов'язання

членів Комітету будуть виконані ефективно, а також, як правило, забезпечують дотримання неупередженості членів Комітету з вирішення спорів FIDIC.

Тож, з усього викладеного матеріалу ми можемо бачити переваги та недоліки участі незалежного інженера та Комітету з урегулювання спорів. Інженер насамперед куди більше володіє ситуацією на будівництві аніж члени Комітету. Проте багатьох спіткають сумніви у «незалежності» інженера, у той час, як члени комітету не мають жодної зацікавленості у прийнятті невірного рішення.

СУТНІСТЬ СТАНДАРТІВ FIDIC ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНФРАСТРУКТУРНИХ ПРОЕКТІВ

О. Б. КАЙДАННИК, асист. кафедри економіки підприємств,
бізнес-адміністрування та регіонального розвитку
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

З середини XX століття в усьому світі почалось зростання загального обсягу будівельних проектів, що фінансуються міжнародними та міждержавними фінансовими установами і об'єднаннями. При стандартному підході до реалізації проекту (договір підряду між замовником і підрядником) фінансовим інституціям було дуже складно контролювати якість споруджуваних об'єктів, витрачання виданих коштів, а також сам хід реалізації проектів. Тому питанням удосконалення цих процесів починаючи з 60-х років XX століття активно зайнялася Міжнародна федерація інженерів-консультантів (FIDIC – Federation Internationale des Ingenieurs-Conseil), яка проводить значну роботу щодо уніфікації договорів в різних сферах будівництва.

У широкому сенсі методика FIDIC – це метод виконання проекту шляхом проведення наступних заходів: підготовки конкурсної документації для проведення торгів на поставку товарів; виконання робіт і надання послуг за проектом; організації та проведення тендерних торгів на товари, роботи і послуги; виконання робіт. У вузькому сенсі методика FIDIC полягає в використанні юридичних документів (контрактів) встановленого зразка, що містять правила (умови) виконання будівельних проектів. Типова контрактна